

Presidentti Kari Kuusiniemi

21.9.2021

H 458/21

Eduskunnan lakivaliokunnalle

**LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ (HE 90/2021 vp) ERÄIDEN VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNON-
ALAN LAKIEN MUUTOKSENHAKUSÄÄNNÖSTEN MUUTTAMISEKSI**

Esityksen tavoitteena on ajantasaistaa ja teknisesti selkeyttää eräitä valtiovarainministeriön toimialan lainsäädäntöön sisältyviä säännöksiä. Lisäksi tavoitteena on tarpeellisin osin yhtenäistää ministeriön toimialaan kuuluvien viranomaisten hallintopäätösten muutoksenhakutie oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain kanssa.

Korkein hallinto-oikeus pitää ehdotetun sääntelyn tavoitteita kannatettavina. Lainsäädännön selkeyden kannalta ja oikeusturvan varmistamiseksi eri hallinnonalojen lait on tärkeää tarkistaa vastaamaan 1.1.2020 voimaan tulleen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain säännöksiä. Muutoksenhakujärjestelmän rakenteen tulisi olla sellainen, että viranomaisen päätöksestä valitetaan hallinto-oikeuteen, jonka päätöksestä saisi valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain sillä edellytyksellä, että korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Esitys on valtaosin näiden tavoitteiden mukainen ja korkein hallinto-oikeus puoltaa siihen sisältyvien lakiesitysten hyväksymistä seuraavin huomautuksin:

Kuntarakennelain muuttamista koskevan lakiehdotuksen (5.) mukaan säilytettäisiin kuntajaon muuttamista koskevissa päätöksissä suora muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Tämä koskisi myös ministeriön päätöksiä kunnan osan siirtämisestä toiseen kuntaan. *Korkeimman hallinto-oikeuden käsityksen mukaan 53 §:n 3 momentin mukaisissa päätöksissä tulisi asian kiireellisyydestä huolimatta siirtyä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaiseen valitustiehen, jolloin ministeriön päätöksistä muutoksenhaku ohjattaisiin hallinto-oikeuksiin ja jatko-muutoksenhaku korkeimmassa hallinto-oikeudessa olisi valitusluvanvaraista.*

Korkein hallinto-oikeus kiinnittää huomiota siihen, että *lakiehdotusten informatiivisuus muutoksenhakujärjestelmän kokonaisuudesta jättää osin toivomisen varaa.* Esimerkiksi 7. lakiehdotuksen (laki panttauslainaislaitoksista annetun lain 40 c §:n muuttamisesta; mainitun pykälän 1 momentti) mukaan ”muuhun kuin 5, 40 ja 40 a §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003). Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).”

Laista ei kävisi enää ilmi, että 5, 40 ja 40 a §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla tekemättä oikaisuvaatimusta. Laista ei myöskään kävisi enää ilmi, mikä on oikeussuojakeino oikaisuvaatimuksen tultua ratkaistuksi, mistä nyt säädetään puheena olevan pykälän 2 momentissa. Viittaus oikaisuvaatimukseen hallintolaissa edellyttää, että lainsäädäntöä lukeva

Korkeimman hallinto-oikeuden henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla www.kho.fi
Uppgifter gällande behandlingen av personuppgifter i högsta förvaltningsdomstolen och dataskydd finns tillgängliga på www.hfd.fi

löytää hallintolain 7 a luvussa olevat säännökset oikaisuvaatimuksen tekemisestä sekä muutoksenhausta oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen. *Säännösten minimalistisuus voi aiheuttaa oikeudellista epävarmuutta niin soveltajissa kuin soveltamisen kohteissa, ja lainkohdan muotoilu voi hahmottua jopa jonkinlaisena muutoksenhakukieltona.*